

INHOUD

Het avontuur Vietnam	11	Etnische diversiteit in het Noorden en de Centrale Hooglanden	38
ACHTERGRONDEN	15	Religie	41
Geografie	15	Boeddhisme	42
Geschiedenis	17	Confucianisme	42
Het Noorden	17	Taoïsme	42
Intussen, in het Zuiden	18	Christendom	44
Tijdperk van de dynastieën	18	Tet, het Vietnamese nieuwjaar	44
Opnieuw een Le Dynastie en het einde van de Cham	19	Muziek, theater en andere kunst	45
Nguyen versus Nguyen	20	Muziek: vele stijlen en invloeden	45
Intussen, in het Zuiden	20	Van klassiek theater tot poppentheater	46
De Fransen	20	Literatuur	48
Een Franse provincie	21	Dieren en planten	48
Het eerste verzet en de Japanse invasie	22	Fauna	48
Onafhankelijkheid	22	Flora	50
Opnieuw oorlog	24	Eten en drinken	55
Het verscheurde Vietnam	25	Rijst, vissaus en baguette	57
De Amerikaanse Vietnamoorlog	26	Noord, Midden en Zuid	57
Het Tet-offensief	28	Een doorsnee Vietnamese maaltijd	61
Nixondoctrine en Cambodja	29	De vegetarische keuken	61
Val van Saigon	30	Kookcursus	61
Onderdrukking, vlucht en opnieuw oorlog	31	Hondenvlees en slangenwijn	62
Doi Moi en de 21 ^e eeuw	32	Een voedselallergie?	64
Regering en staatsinrichting	33	Drinken	65
Mensenrechten	34	Boek en film	67
Volk en cultuur	35	Fotoboeken over de oorlog	68
Een smeltkroes	35	Fotoboeken over hedendaags Vietnam	68
Nakomelingen van een fee en een draak	35	Film	69
Natte rijstbouw in de delta van de Rode Rivier	37	Vietnamese films buiten het oorlogsgenre	72
De Chinezen: een invloedrijke en succesvolle minderheid	38		

PRAKTISCHE INFORMATIE	73	Ha Tien	185
Voor de reis	73	Phu Quoc	188
Nuttige adressen	73	Midden- en Zuid-Vietnam	193
Ambassades en consulaten	73	Phan Tiet	193
Achterblijvers	74	Mui Né	194
Internet	74	Dalat	197
Reisdocumenten	74	Cat Tien National Park	205
Beste reistijd	75	Buon Ma Thuot	205
Geld	76	Omgeving van Buon Ma Thuot	207
Douane	76	Yok Don National Park	207
Bagage	76	Pleiku	209
Vaccinaties en malariapreventie	76	Kon Tum	210
Kleding	76	Phan Rang & Thap Cham	213
Vliegreis boeken	77	Nha Trang	215
Tijdens de reis	79	Stranden ten noorden van Nha Trang	223
Belangrijke en handige telefoonnummers	79	Song Cau Baai	226
Aankomst en vertrek	79	Quy Nhon	226
Van A tot Z	80	Omgeving van Quy Nhon	227
		Sa Huynh	228
BEZIENSWAARDIGHEDEN	109	Quang Ngai	229
Zuid-Vietnam en de Mekongdelta	109	Son My (My Lai)	230
Ho Chi Minh Stad (HCMC)	112	Hoi An	233
Korte geschiedenis	112	My Son	241
District I	117	Marble Mountains	243
Cholon	128	Danang	245
Tay Ninh	137	Hai Van pas	250
Cu Chi tunnels	142	Lang Co	251
Vung Tau	145	Bach Ma National Park	251
Omgeving van Vung Tau	147	Hué	252
Con Dao eilanden	148	Quang Tri	259
My Tho	151	Dong Ha	260
Ben Tre	156	DMZ-gebied	261
Vinh Long	158	Vinh Moc tunnels	267
Can Tho	162	Noord- en Midden-Vietnam	269
Omgeving van Can Tho	167	Dong Hoi	269
Soc Trang	169	Vinh	271
Long Xuyen	171	Kim Lien	273
Omgeving van Long Xuyen	174	Thanh Hoa	273
Chau Doc	174	Sam Son	274
Omgeving van Chau Doc	177	Cuc Phuong Nationaal Park	275
Tra Vinh	179	Phat Diem	276
Ca Mau	180	Ninh Binh	277
Rach Gia	183	Hoa Lu	277
		Tam Coc	278

Noord-Vietnam	279	Mai Chau	320
Hanoi	282	Hai Phong	321
Geschiedenis	282	Halong Bay	324
De oude wijk	287	Cat Ba	328
Buiten Hanoi	297	Mong Cai	330
Lao Cai	302	Lang Son & Dong Dang	331
Sapa	303	Cao Bang	332
Bac Ha	311	Ba Be Nationaal Park	334
Lai Chau	314		
Dien Bien Phu	315	Over de auteurs	336
Son La	318	Register	337
Hoa Binh	319		

OPGENOMEN KAARTEN

Vietnam, ligging in		Midden- en Zuid-Vietnam	192
Zuidoost-Azië	10	Dalat, centrum	198
Vietnam, algemeen	14	Nha Trang	216
Vietnam, fysisch	16	De omgeving van	
Zuid-Vietnam en de		Nha Trang	219
Mekongdelta	110-111	Hoi An	234
Ho Chi Minh Stad	114-115	Danang, centrum	246
HCMC, centrum		De omgeving van	
(District I, Dong Khoi)	118	Danang	248
HCMC, Cholon	128	Hué	254-255
HCMC, Pham Ngu Lao	130	DMZ-gebied	262
My Tho	152	Noord- en Midden-	
Vinh Long	158	Vietnam	270
Can Tho	163	Noord-Vietnam	280-281
Long Xuyen	172	Hanoi, centrum	284-285
Chau Doc	175	Sapa	304

VIETNAM

VIETNAM, LIGGED IN ZUIDOOST-AZIË

Het avontuur Vietnam

Vanaf de vroege jaren negentig van de vorige eeuw is Vietnam opeens massaal in de belangstelling gekomen. Terecht, want het is een ongekend opwindend land, en was tot zo'n tien jaar geleden het reizen uiterst lastig of zelfs zo goed als onmogelijk door eindeloze restricties, *red tape* en verlamme politiecontroles, nu is er een toeristische infrastructuur die met grote stappen voorwaarts gaat. Natuurlijk, vallen en opstaan, maar voorwaarts, en hoe.

Vietnam is geschiedenis en cultuur, het is natuur en avontuur. Vietnam groeit en bloeit, er is sprake van een ongekende economische revolutie, winkels vullen zich met nieuwe producten, hotels en restaurants verschijnen in sneltreinvaart, de skyline van de steden wordt gedomineerd door hijskranen. Of het de goede kant uitgaat is moeilijk te zeggen, hier en daar lijkt het uit zijn voegen te barsten, maar de revolutie die nu gaande is, is in elk geval betrekkelijk vredig, en dat is eindelijk eens goed nieuws voor een land dat keer op keer door buitenlandse mogendheden werd ingepalmd en verscheurd door afschuwelijke oorlogen. Vietnam is als een feniks herrezen uit de as van een bloedige geschiedenis. Een nieuwe Aziatische tijger is opgestaan, de economie groeit jaarlijks met acht procent, het land is ongeduldig, wil voorwaarts, de geschiedenis moet worden afgeschud, niet meer achterom kijken. Het Vietnamese volk is ingeklemd in een rare spagaat tussen enerzijds de open markteconomie die vanaf 1989 werd ingevoerd en anderzijds door de door communistische partijkaders verordonneerde ideologieën die nog steeds gelden en strikt gehandhaafd worden. Hoewel, toegegeven, het zwakt allemaal wat af, er hangt verandering in de lucht, het 10e Nationale Partijcongres van de Communistische Partij in april 2006 was een belangrijk politiek evenement, er werd van meer openheid gerept, maar in de praktijk voorlopig toch maar niet. Niet écht in elk geval.

Vietnam is een land, geen oorlog. Deze belangrijke observatie komt van Horst Faas, die tijdens de Amerikaanse Vietnamoorlog werkzaam was als chef van de fotoredactie van Associated Press in Saigon. En hij heeft gelijk. Natuurlijk, voor veel van ons wordt ergens in het achterhoofd het woord Vietnam altijd gevolgd door *oorlog*, zoals het Vietnamese Nieuwjaar Tet altijd de echo *offensief* met zich meedraagt. Maar voor evenzoveel, of misschien wel de meeste reizigers is dat helemaal niet het geval. Voor hen is de oorlog iets wat geweest is, voorbij, we gaan verder, en terecht, want bij het verschijnen van deze gids is die oorlog al 32 jaar voorbij. Voor veel Vietnamezen, en dan vooral de jongere generatie, geldt hetzelfde. Niet uit disrespect, maar de drang om vooruit te kijken is groter dan de behoefte om te lang bij het verleden stil te staan. De helft van de Vietnamese bevolking is van na 1975, die heeft geen boodschap aan verkalkte partijkaders en verbleekte ideologieën. Vooruitkijken is het devies, deel zijn van de grote wereld, voorspoed, welstand. En geef ze eens ongelijk.

Op reis in Vietnam. Waarheen te gaan? Georganiseerde reizen genoeg, kijk de advertenties in de reisbijlagen maar na, en onvoorbereid gewoon op goed geluk naar Hanoi of Ho Chi Minh City vliegen en dan maar verder zien, ook niks op tegen. Ook daar zijn genoeg reisbureaus die maar wat graag willen helpen een reis samen te stellen. Hoe lang ga je? Twee weken, drie? Het is hoe dan ook te kort, wees gewaarschuwd. Vietnam is groter dan je denkt, en als je eenmaal gegrepen bent, wil je niet meer weg.

Voor individuele reizigers geldt voor Vietnam hetzelfde als voor alle landen in Zuidoost Azië: de infrastructuur is enorm verbeterd, er zijn treinen, bussen en huurauto's in overvloed en het aanbod aan hotels en guesthouses groeit met de dag, maar toch is er nog altijd een zekere mate van creativiteit en doorzettingsvermogen voor nodig om er te reizen. Gelukkig maar, want de beloning is er dan ook naar. Een reis door Vietnam is een traktatie voor je zintuigen, maar ons advies: doe het nu, zo gauw mogelijk, doe het zolang Vietnam nog oorspronkelijk is en origineel, want meer dan ooit geldt: wie naar Vietnam wil, moet gisteren gaan. Goede reis!

Hans de Clercq en Mirjam Letsch

De lach van Vietnam

Vietnam in cijfers

Officiële naam	Socialistische Republiek Vietnam
Vietnamese naam	Cong Hoa Xa Hoi Chu Nghia Viet Nam
Politiek	communistiche eenpartijstaat
Hoofdstad	Hanoi
Valuta	Dong (VND)
Inwoners	84,2 miljoen (september 2006)
Bevolkingsdichtheid	240 inwoners per km ²
Talen	Vietnamees, circa 50 etnische minderheden talen, Frans en Engels
Godsdienst	Boeddhisme, catholicisme, protestantisme, voorouderverering, Cao Dai
Klimaat	Zuiden: tropisch moessonklimaat met twee seizoenen (regentijd mei-november, droge tijd december-april). Noorden: subtropisch moessonklimaat met vier seizoenen (zomer en winter zijn regentijd).
Oppervlakte	329.560 km ²
Lengte	1650 km, 50 km op z'n smalst
Kustlijn	3444 km (zonder eilanden)
Laagste punt	Zuid-Chinese Zee, nul meter
Hoogste punt	Fansipan, 3144 meter

Enkele cijfers:

BNP: per hoofd van de bevolking 640 dollar (schatting 2005).

Inflatie: 8,3% (2005).

Belangrijkste export: ruwe olie, textiel, schoenen, koffie.

Belangrijkste handelspartners: Verenigde staten, Japan, China.

Economische groei: 8,4% (2005).

Buitenlandse schuld: 20,2 miljard US\$.

Human Development Index: 0,704 (2003, 108^e plaats).

Human poverty index: 21,2% (2003, 47^e plaats)

Alfabetisering: 86,9% (v) – 93,9% (m)

Nederlandse hulp: 37 miljoen euro (2006). Daarvan 14 miljoen begrotingssteun via de Wereldbank, 2 miljoen goed bestuur, 8,6 miljoen water, 5,2 miljoen gezondheid en 7,5 miljoen bossen en biodiversiteit.

(Bron: Ministerie van Buitenlandse Zaken, CIA World Factbook)

ACHTERGRONDEN

GEOGRAFIE

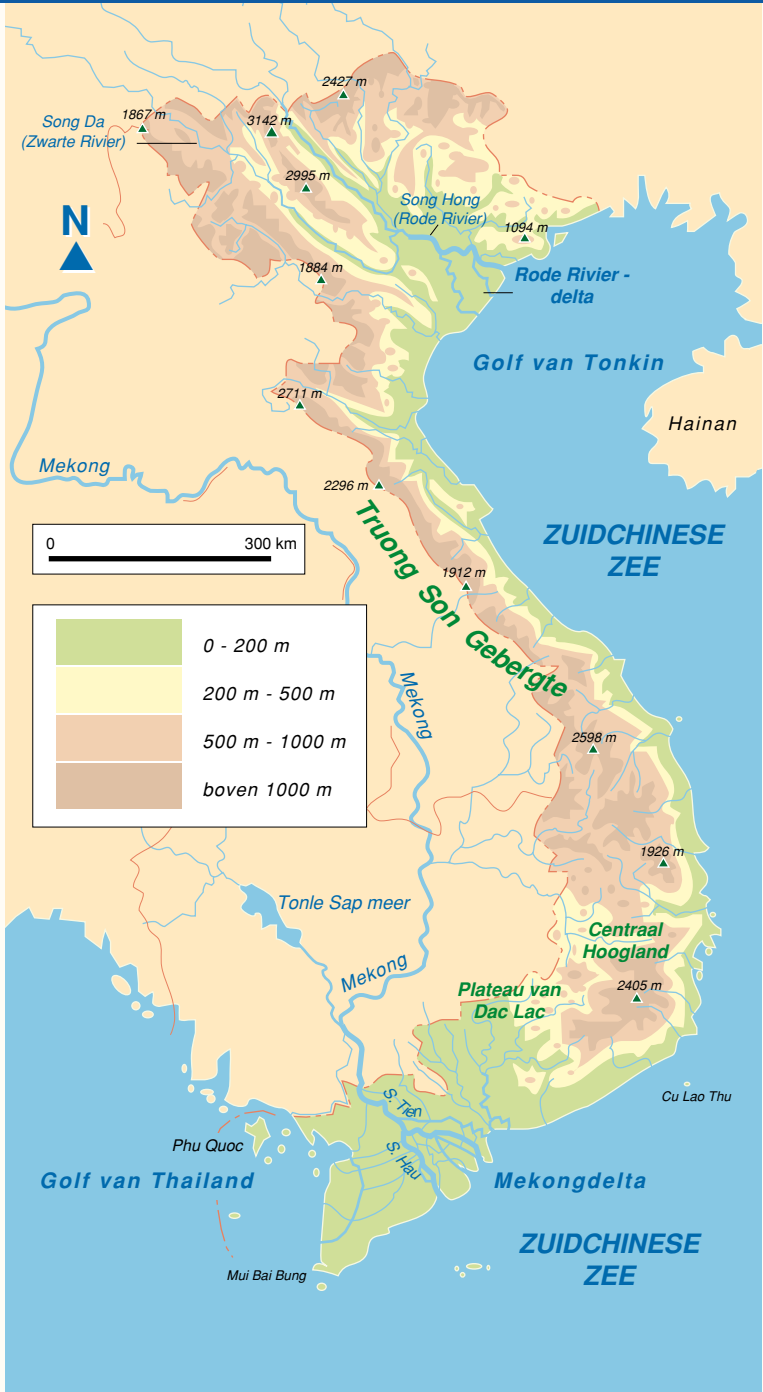
Het langgerekte Vietnam wordt wel met een draak vergeleken, en grapjes dat het S-vormige land de ideologische doelstelling van het socialisme weergeeft, zijn in het verleden ook al gemaakt. Toepasselijker is de vergelijking die de Vietnamezen zelf maken: het lijkt op een *don ganh*, een doorbuigende, over de schouder gedragen bamboestok met aan weerszijden een volle mand rijst.

Vietnam, met een totale oppervlakte van 329.560 km², vormt de oostelijke rand van het Indo-Chinese schiereiland. Het grenst in het noorden aan China, en in het westen aan Laos en Cambodja. De grens met China is 1281 km lang, met Laos 2130 km en Cambodja 1228 km. De Zuid-Chinese Zee en de Golf van Tonkin vormen in het oosten en zuiden de natuurlijke begrenzing. En om de cijfers compleet te maken: van kop tot staart is Vietnam 1650 km lang.

In het noorden ligt de Rode Rivierdelta. De rivier is grotendeels ingedijkt, waardoor er minder overstromingsgevaar bestaat dan in de zuidelijke Mekongdelta, waar de vele riviertakken regelmatig buiten hun oevers treden met rampzalige gevolgen voor mens en landbouw.

De Mekongdelta

Werelderfgoed

Vietnam is goed vertegenwoordigd op de UNESCO Werelderfgoedlijst. De officiële definitie is dat het om cultureel en natuurlijk erfgoed moet gaan dat op wereldschaal uitzonderlijke betekenis heeft en voor het nageslacht bewaard zou moeten blijven. Vietnam telt maar liefst vijf werelderfgoed locaties: **Halong Bay** (pagina 324), **Hoi An** (pagina 233), de **Champa tempels van My Son** (pagina 241), de monumenten in de keizerlijke stad **Hué** (pagina 252) en de **grotten van Phong Na** bij Dong Hoi (pagina 269). In november 2006 werd een aanvraag ingediend om de **Duong Long Cham torens** bij Quy Nhon (pagina 227) aan de lijst toe te voegen.

Van noord naar zuid loopt het machtige Truong Songebergte, de hoogste toppen zijn rond de 2700 meter. De hoogste berg van Vietnam is de 3142 meter hoge Fansipan in het noordwestelijke Hoang Lienebergte, dat de grens vormt met Laos en China. Vroeger was het gebied dik bedekt met bossen, maar daar is door intensieve houtkap en het platbranden van bos ten behoeve van landbouw weinig meer van over.

Een van de opmerkelijkste geologische kenmerken van Vietnam is het karstgebergte, sterk geërodeerde kalksteenformaties vol spleten en holen, of bizar gevormde uitstulpsels, vooral in het noorden, met Halong Bay als hoogtepunt. En met een kustlijn van 3444 km zijn er meer hagelwitte stranden dan je redelijkerwijs in een vakantie kunt bezoeken.

GESCHIEDENIS

Het Noorden

Archeologen en geschiedkundigen zijn het er over eens dat tussen de 9^e en 3^e eeuw voor Chr. in de delta van de Rode Rivier een rijk heeft bestaan dat Van Lang heette, en onderdeel was van de Dong Son cultuur, die naast landbouw en veeteelt ook de techniek van het bronsgieten beheersten, zoals blijkt uit de beroemde bronzen Don Song drums die in een groot deel van Zuidoost Azië gevonden zijn. De bewoners, die zich Lac Viet noemen en gezien kunnen worden als de directe voorouders van de Vietnamezen, vinden hun oorsprong in een aantal aaneengesloten vorstendommen, die zich gezamenlijk beter kunnen verdedigen tegen herhaaldelijke aanvallen vanuit China. Dat lukt aardig, tot de Chinezen in de 2^e eeuw voor Chr. de delta veroveren. Ze blijven bijna duizend jaar en introduceren een nieuwe schrift, administratieve systemen, Chinese geneeskunde, literatuur en filosofie en religieuze inzichten en tradities: Taoïsme, Confucianisme en het Mahayana Boeddhisme. Nieuwe landbouwtechnieken introduceren ploegen, dijkbouw, irrigatiesystemen en veehouderij, waar vroeger alleen gejaagd werd en landbouw bedreven volgens de *slash and burn* methode. De Chinezen geven het land ook een nieuwe naam: An Nam, het onderworpen Zuiden.

Van weerstand tegen de bezetter is nauwelijks sprake, of in elk geval heeft het de geschiedschrijving niet gehaald. Behalve de opstandige gezusters Trung (Hai Ba Trung), die rond 40 na Chr. met een paar tribale stamhoofden een leger vormen en de lokale Chinese gouverneur verjagen. Drie jaar lang zwaaien ze de scepter over een door henzelf uitgeroepen koninkrijk, maar de Chinese keizer Quang Vu stuurt zijn beroemdste veldheer, generaal Ma Vien, die de zusters na een lange veldslag weet te overwinnen. Liever dan in de handen van de vijand te vallen, plegen de zusters zelfmoord door verdrinking in een rivier. Het is een geliefde historie, maar door velen wordt het gezien als een sterk geromantiseerd verhaal, goed voor het patriotische gedachtegoed dat de latere Vietnamese cultuur zo kenmerkt.

Intussen, in het Zuiden

Van de 1^e tot de 6^e eeuw na Chr. is het zuiden van Vietnam deel van het sterk door India beïnvloede Cambodjaanse rijk Funan, dat zich uitstrekt van de Mekongdelta langs het zuiden van Cambodja tot het Maleisisch schiereiland. Algemeen wordt aangenomen dat Funan de voorloper was van de grote Angkorbeschaving in Cambodja. Het zijn gouden tijden voor Funan: de toenmalige, relatief beperkte kennis van de zeevaart dwingt zeelieden, die de zeeën tussen China en de kusten van Zuid-Azië en India bevaren, bij ongunstige wind soms maandenlang tegen forse betaling in de strategisch gelegen haven van Oc-Eo te bivakkeren, waardoor Funan grote rijkdommen vergaart. Het gebied in de Mekongdelta dat bij Funan behoort is een uitgekiend geïrrigeerd vruchtbaar landbouwgebied met een zeker voor die tijd ongekend productieve rijstooft. Oc-Eo is op z'n hoogtepunt rond de 5^e eeuw, maar raakt in verval als de scheepvaart moderner wordt. De haven wordt minder frequent gebruikt, ook omdat de streek weinig handelsgoederen te bieden heeft.

Min of meer in dezelfde periode, zo rond de 2^e eeuw na Chr. ontstaat in Midden-Vietnam, ter hoogte van waar nu Danang ligt, het Hindoeïkoninkrijk Champa van de Cham, die zich gedurende enkele eeuwen kunnen handhaven en hun grondgebied zuidwaarts weten uit te breiden tot Phan Rang.

Tijdperk van de dynastieën

Het jaar 938 brengt ommekeer in de geschiedenis. De Viet komen in opstand tegen de Chinese bezetter, die een grote oorlogsvloot stuurt om de rebellie de kop in te drukken. De Vietnamese bevelhebber Ngo Nguyen lokt de vijandelijke schepen de riviermonding binnen waar hij onder de waterspiegel scherpe bamboestaken heeft laten aanbrengen. De Chinese vloot loopt vast, schepen zinken, de halve bemanning verdrinkt, slag gewonnen.

Ngo Nguyen wordt grondlegger van de Ngo dynastie (939-965), de eerste van een reeks koningshuizen die Vietnam in de loop der eeuwen met wisselend succes zal regeren. Na de dood van Ngo in 944 breekt de strijd uit tussen de verschillende vorstenhuizen. Dinh Bo Linh weet het land in 968 onder zijn gezag te brengen en vestigt de onafhankelijke staat Dai Co Viet met als hoofdstad zijn geboorteplaats Hoa Lu, ten zuiden van het

huidige Hanoi. Een periode van onrust volgt, vorsten bestrijden elkaar om de heerschappij. Bo Linh wordt omgebracht door de boeddhistische vorst Le Hoan, grondlegger van de eerste Le Dynastie (980-1009). Maar ook Le Hoan kan geen permanente rust brengen, ofschoon hij ijverig aan gebiedsuitbreiding werkt: hij gaat de Khmer en de Cham te lijf en annexeert een deel van Champa.

Grote veranderingen brengt de Ly Dynastie (1009-1225), gesticht door Ly Thai To. De hoofdstad wordt naar Than Longh (het latere Hanoi) verplaatst. Verbeterde irrigatiesystemen, indijking van de Rode Rivier en de aanleg van wegen kenmerken de nieuwe tijd, er is welvaart en cultuur staat hoog op de agenda, de Tempel van Literatuur wordt gebouwd. Tezelfdertijd wordt er stevig oorlog gevoerd: Chinese aanvallen uit het noorden moeten worden afgeslagen, terwijl de Ly zelf zuidwaarts oprukken en het de Cham moeilijk maken.

De Ly Dynastie wordt opgevolgd door de Tran. Een van de prinsen van deze dynastie, Tran Hung Dao, weet in de 13^e eeuw de oprukkende legers van de gevreesde Kublai Khan te stoppen tijdens de Slag van de Bach Dang Rivier: hij kent de geschiedenis, kent het verhaal van Ngo Nguyen van een paar eeuwen daarvoor en verslaat de vijand door op precies dezelfde plek en met dezelfde tactiek met de puntige bamboestokken de vijand in de val te lokken en te verslaan. De slimme prins van Tran wordt tot op de dag van vandaag eer bewezen, haast elke stad in Vietnam heeft een Tran Hung Dao straat.

Opnieuw een Le Dynastie en het einde van de Cham

Vroeg in de 15^e eeuw vallen de Chinezen opnieuw het land binnen en zoals wel vaker in de historie van Vietnam staat een leider op die de massa's achter zich weet te krijgen door succesvol de onvrede om te zetten in een bundeling van daad- en vechtkracht: in 1426 is het Le Loi die de massa's mobiliseert en in 1428 de Chinezen weet te verjagen. Le Loi roept zichzelf uit tot keizer Le Thai To, en ofschoon hij slechts vijf jaar regeert, tot zijn dood in 1430, is hij een van de grootste helden uit de Vietnamese geschiedenis. Straten en boulevards dragen zijn naam en in de traditionele waterpoppenvoorstellingen wordt zijn zegerijke veldtocht nagespeeld. Le Loi staat aan het begin van de tweede Le Dynastie (1428-1528), en een van zijn nakomelingen, Le Than Ton, trekt met zijn legers op naar Champa en veegt in 1471 het religieuze machtscentrum Vijaya van de kaart. De gemarginaliseerde Cham weten tot de vroege 18^e eeuw stand te houden, maar zullen uiteindelijk voor de Vietnamese overmacht buigen. Ze vluchten massaal naar Cambodja, Laos en Thailand, zij die achterblijven gaan op in de Vietnamese samenleving.

In 1528 is het ook met de tweede Le Dynastie gedaan, en maken ze plaats voor een nieuwe generatie machthebbers, dit keer de Mac Dynastie, die steun zoekt bij de Chinezen en voor straf voor dat verraad wordt uitgeschakeld door Nguyen Kim en Trinh Diem, die het land verdelen: de Trinh heersen in het Noorden, de Nguyen in het Zuiden.

De scheidslijn van beider gebieden ligt overigens rond de 17^e breedtegraad. Een profetische afspraak? De Nguyen Dynastie breidt zijn gebied

gewapenderhand uit, verovert land op de Khmer, en verlegt de zuidelijke grens van het huidige Centraal-Vietnam tot aan de Golf van Thailand. Intussen zijn de Portugezen op het toneel verschenen: in 1516 zetten de ondernemende zeevaarders voet aan land in Danang, en met hen komen katholieke missionarissen. Niet lang daarna volgen in hun voetspoor Hollandse protestanten en Franse katholieken, allen aangetrokken door de Aziatische rijkdommen. Tot aan de 18^e eeuw blijft Vietnam verdeeld tussen de machtige Trinh en de Nguyen.

Nguyen versus Nguyen

In 1771 slaan drie broers van de familie Nguyen uit het dorpje Tay Son de handen ineen als reactie op de corruptie en willekeur van de heersende klasse. De Tay Son Rebellen, zoals de broers algauw genoemd worden, brengen een rebellenleger op de been en marcheren zuidwaarts. In 1773 hebben ze heel Centraal Vietnam in handen. Onderweg heroveren ze land dat ze aan de lijfeigene boeren teruggeven en als ze in 1783 Saigon bereiken verslaan ze de leidinggevende familiehoofden van de heersende Nguyen clan (nee, geen familie...). Nguyen Lu wordt koning van het zuiden, Nguyen Nhac ontfermt zich over het centrale deel van het land, en de derde broer, Nguyen Hue, stoomt door naar het noorden en brengt in 1788 de Trinh ten val, waarna hij zich tot keizer uitroept en de naam Quang Trung aanneemt. Opnieuw dreigt er gevaar uit het noorden: een Chinese legermacht valt het land binnen, maar Quang Trung weet ze te verslaan.

Intussen, in het Zuiden

Vanuit Cambodja beraamt Prins Nguyen Anh, de enige van de Nguyen familie die de slachting in 1783 overleefd heeft en over de grens gevlucht is, zijn comeback. Hij heeft de Franse bisschop Pigneau de Béhaine leren kennen, die bereid is hem met een contra-aanval te helpen. De bisschop weet Franse handelaren, in ruil voor handelsconcessies als de coup slaagt, over te halen wapens, munitie en geld beschikbaar te stellen. Pigneau stelt een leger samen van Franse huurlingen, en stelt dit alles beschikbaar aan Prins Nguyen Anh, die het zuiden herovert, opmarcheert naar het noorden en er in 1803 in slaagt Hanoi in te nemen en het hele land te onderwerpen. Hij kroont zichzelf tot keizer Gia Long en kiest Hué tot hoofdstad van zijn keizerrijk. Pigneau maakt dit alles niet meer mee. Hij sterft in 1799, en krijgt van keizer Gia Long postuum een staatsbegrafenis in Saigon.

Het land is nu herenigd tot één rijk onder de naam Viet Nam (Land van de Viet) en Gia Long werkt hard aan de verbetering van de infrastructuur van het verenigde rijk. Hij bouwt dijken, bruggen en kanalen, en legt een weg aan die Hanoi, Hué en Saigon verbindt, de Mandarin Road, de latere Highway One.

De Fransen

Gia Long heeft aan zijn hof diverse Franse adviseurs, en indachtig de belofte aan Pigneau, komen er ook meer Franse handelaren het land bin-

nen, en met hen missionarissen. Gia Long wordt na zijn dood in 1820 opgevolgd door zijn zoon Minh Mang, conservatief aanhanger van het Confucianisme, die geen heil ziet in toename van westerse invloeden, laat staan bekering van Vietnamezen tot het katholieke geloof. Hij is de eerste keizer die katholieke missionarissen in de ban doet en in 1833 laat hij een onfortuinlijke Franse geestelijke in Hué publiekelijk executeren. Als hij hoort dat christenen in wederopstanding geloven, laat hij het lijk na drie dagen opgraven om aan te tonen hoe onzinnig de religie van de westerse barbaren is.

Ondanks het gevaar van dood en onderdrukking blijkt het christendom succesvol, ook omdat straatarme Vietnamezen het als een manier zien om aan het strenge feodalisme te ontsnappen. Om een mogelijke volksofstand de kop in te drukken, worden onder de opvolger van Minh Mang, keizer Tu Duc, 25 Europese en 300 Vietnamese priesters en 30.000 Vietnamese katholieken ter dood gebracht. Frankrijk ziet dit als een provocatie, en besluit tot militaire interventie, ook omdat ze zien hoe de Engelsen hun handelsinvloed uitbreiden in China, en Vietnam is een uitstekende springplank voor Frankrijk om in Zuid-China voet aan de grond te krijgen. In 1847 valt de Franse marine Danang binnen, in 1859 nemen ze Saigon in en in 1862 tekent keizer Tu Duc een overeenkomst waardoor de zuidelijke provincies als protectoraat Cochinchina onder Frans bewind komen. Maar wat de Fransen eigenlijk willen is een toegangspoort tot het rijke China. Na de dood van Tu Duc in 1883 dwingen ze diens opvolger een overeenkomst te tekenen waardoor ook Annam (Centraal-Vietnam) en Tonkin (Noord-Vietnam) aan het protectoraat worden toegevoegd. Als daar Laos en Cambodja bij komen, is de Unie van Indo-China compleet. Aan het hof van Hué blijven de opeenvolgende keizers als marionetten van de Fransen op de troon.

Een Franse provincie

Overzeese gebiedsdelen moeten winstgevend gemaakt worden, en dus wordt in 1875 de Banque d'Indochine opgericht, die de ontginning en exploitatie van de kolonie moet financieren en begeleiden. Steenkool, tin en zink uit het noorden, thee en koffie in het centrale hoogland, rubberplantages en rijstbouw in het zuiden. Er worden wegen en spoorverbindingen aangelegd om de goederen te transporteren, havens om ze te verschepen. Het land wordt een provincie van moederland Frankrijk, met prachtige villa's, voorstellingen in de Opéra en weekeinden ontspannen aan het strand in Cap Saint-Jacques, en intussen werken honderdduizenden Vietnamese arbeiders tegen minder dan een hongerloontje op de rubberplantages van Michelin. Zoals het een koloniaal bewind betaamt, wordt de kolonie vakkundig uitgezogen. Alcohol, tabak, zout en opium (!) worden gemonopoliseerd, en de bevolking heeft hoe langer hoe minder inkomsten. Intussen wordt er wel degelijk aan ontwikkeling en scholing gedaan, een kleine elite van de Vietnamese middenklasse kan zelfs voor studie naar Europa. Een van die studenten heet Nguyen Tat Thanh, die later bekend zal worden als Ho Chi Minh.